

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/198/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5813208038
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5813208038.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členov senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a Mgr. Márie Kašíkovej, v právnej veci žalobcov: 1/ Ing. D. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXXX, S., 2/ I. E., rod. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXXX/X, E., 3/ D. H., rod. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXXX, S., 4/ I. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. C. XXXX/X, R., 5/ D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. X/XX, 6/ J. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. J. XXX, Česká republika, 7/ D. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. J. XXX, Česká republika, 8/ E. J., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. M. XXX, F. U., Česká republika 9/ C. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. D. XXX, 10/ Mgr. G. D., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX, S., 11/ Ing. C. P., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, S., 12/ Mgr. C. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, S., 13/ D. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX, S., 14/ R. G., nar. XX.XX.XXXX bytom S. XXX, S., 15/ L. S., rod. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., XXX, S., 16/ G. W., rod. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, W., 17/ D. H., rod. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXXX/X, 18/ Q. A., rod. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, T. T., 19/ H. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXXX/XX, S., 20/ Ing. D. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX, S., 21/ P. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX, S., 22/ D. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX, S., 23/ D. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, R. E., Česká republika, 24/ J. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. J. XXX, Česká republika, žalobcovia 1/ až 24/ právne zastúpení: BUKNA, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Jánoškova 1545, Dolný Kubín, IČO: 36 865 044, proti žalovaným: 1/ E. W., rod. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX, 2/ E. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXXX, S., 3/ I. H., rod. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXXX, S., žalovaní 1/ až 3/ právne zastúpení: JUDr. Daniel Šintaj, advokát so sídlom E. B. XX, T. T., o určenie neplatnosti osvedčenia a neplatnosti právnych úkonov, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, na odvolanie žalobcov v rade 1/ až 24/ proti rozsudku Okresného súdu Námestovo z 21. marca 2017, sp. zn. 8C/177/2013-414, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaným v rade 1/ až 3/ **p r i z n á v a** proti žalobcom v rade 1/ až 24/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

N a r i a d ť u j e súdu prvej inštancie vykonanie opravy výroku II. rozsudku tak, že „žalovaní v rade 1/ až 3/ majú nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu“.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcov na určenie: I. že k vydržaniu spoluvlastníckych podielov k pozemkom nachádzajúcim sa v obci S., k. ú. S., na základe notárskej zápisnice N 297/2009 zo dňa 22.12.2009, spísanej JUDr. Vladimírom Šťastným, notárom v F. menovite uvedených pod bodmi 1. až 64. žalovanou v 1. rade nedošlo, II. že k platným prevodom spoluvlastníckych podielov k pozemkom nachádzajúcim sa v obci S., k. ú. S. menovite uvedených pod bodmi 1. až 42. zo žalovanej v 1. rade na žalovaného v 2. rade na základe kúpnej zmluvy, ktorej vklad bol povolený pod č.

V 2149/13 nedošlo, III. že k platným prevodom spoluvlastníckych podielov k pozemkom nachádzajúcim sa v k. ú. a obci S., menovite uvedených pod bodmi 1. až 49. zo žalovaného v 2. rade na žalovaného v 3. rade I. H. na základe darovacej zmluvy, ktorej vklad bol do katastra nehnuteľností povolený pod č. V 1585/2014 zo dňa 31.07.2014, nedošlo, IV. že spoluvlastnícke podiely, menovite uvedených pod bodmi 1. až 64. patria do dedičstva po zomrelom D. G., pôvodne zapísanom v pozemnoknižnej vložke č. 167. Na základe notárskej zápisnice z 22.12.2009 č. N 297/2009, Nz 54824/2009 spisanej notárom JUDr. Vladimírom Šťastným došlo k osvedčeniu vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva podľa § 63 Zákona č. 323/1992 Zb. v znení neskorších predpisov k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. S., ktoré na označených listoch vlastníctva sú doposiaľ vedené na pozemnoknižného spoluvlastníka D. G. v určených spoluvlastníckych podieloch. Následne žalovaná previedla vlastníctvo k nehnuteľnostiam osvedčeným na základe notárskej zápisnice, menovite uvedených pod bodmi 1/ až 42/ na žalovaného v rade 2/ na základe kúpnej zmluvy, ktorej vklad bol povolený pod č. V 2149/13 a na základe darovacej zmluvy, ktorej vklad bol povolený pod č. V 1585/2014 zo dňa 31.07.2014 prešlo vlastníctvo k nehnuteľnostiam uvedeným pod bodmi 1/ až 49/ na žalovaného v rade 3/. Hodnotiac výsledky vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobcovia na požadovanom určení žalovanými výrokmi I., II. a III. nemajú naliehavý právny záujem podľa § 137 písm. c/ CSP (predtým podľa § 80 písm. c/ O.s.p.). Ak by za daného stavu vyhovel žalobe žalobcov, nevedlo by to k odstráneniu právnej neistoty a spornosti právnych vzťahov účastníkov, pretože by sa obnovil zápis v prospech pôvodného pozemnoknižného spoluvlastníka D. G.. Žalobu na určenie vlastníckeho práva uvedeného pod bodom IV. zamietol z dôvodu nedostatku vecnej legitímácie účastníkov. V danom prípade žalobcovia na pojednávaní dňa 12.01.2015 sa vyjadrili, že oznámia súdu právnych nástupcov po zomrelom D. G., pôvodne zapísanom v pozemnoknižnej vložke č. 167. Z vyjadrenia žalobcov, predložených listín ako aj vypracovaného a súdu predloženého rodokmeňa predkov žalobcov vyplynulo, že žalobcovia neoznačili - tak na strane žalobcov alebo žalovaných - všetkých právnych nástupcov po D. G.. Svoje právne nástupníctvo odvodzovali iba po dcére Q. R., rod. G., ktorá mala aj ďalších súrodencov, pričom zakaždým, ako došlo k úmrtiu ich konkrétneho právneho predchodcu, opäť sledovali iba jednu rodovú líniu, pričom ich právni predchodcovia mali vždy aj ďalších súrodencov, ktorí mali ďalšie deti, ktoré rovnako ako žalobcovia prichádzajú do úvahy ako dedičia. Okrem toho, že neboli zisťovaní právni nástupcovia po všetkých deťoch poručiťľa, do okruhu dedičov po poručiťľovi neboli zahrnutí právni nástupcovia po D. T. a O. R.. Tiež bolo zistené, že Q. G. rod. T. (dcéra I. T.) mala ďalších troch súrodencov, ktorých nástupníctvom sa rovnako žalobcovia nezaoberali a táto nemala len dcéru Q., od ktorej si odvodzovali žalobcovia právne nástupníctvo, ale mala ďalšie tri deti, pričom žalobcovia sú potomkami iba po I. G. a D. B.. Právne nástupníctvo po I. J. a Q. B. (s výnimkou žalobkyne v rade 2/) nebolo ozrejmené. Odstránenie nedostatku vecnej legitímácie nemohlo znamenať ani vykonanie zmeny žalobného návrhu pripustením eventuálneho petitu, že vlastníkom sporných pozemkov je D. G. ako neznámy vlastník, ktorý návrh ako nedôvodný zamietol.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia. Domnievajú sa, že žalovaná neosvedčila nadobudnutie vlastníckeho práva k žalovaným nehnuteľnostiam na základe vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva na základe Notárskej zápisnice z 22.12.2009 sp. zn. N 297/2009, Nz 54824/2009. Pozemky si žalovaná v rade 1/ prisvojila bez toho, aby bol naplnený aspoň jeden predpoklad vydržania - držba a dobromyseľnosť. Nestotožňujú sa so záverom súdu prvej inštancie, aby účastníkmi konania boli všetci právni nástupcovia po pozemnoknižnom vlastníkovi D. G., keďže medzi ním a súčasnými žalobcami je odstup cca 200 rokov a niekoľko generácií. Počet jeho právnych nástupcov zobrazených napr. v rodokmeni, ktorý predložili na pojednávaní dňa 21.03.2007 je mimoriadne vysoký. Uvítali by, keby svoju žalobu mohli formulovať ako žiadosť o určenie, že sú dedičmi D. G.. Žaloba o určenie, že sporné pozemky patria do dedičstva v spojení s určením, že k vydržaniu nedošlo, je jediným prípustným spôsobom obrany ich práv. Je v rozpore s princípmi elementárnej spravodlivosti, aby účastníkmi konania boli aj tí, ktorí sa svojich práv nijako nedovolávajú. Žiadali rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobe vyhovieť.

3. Žalovaní vo vyjadrení k podanému odvolaniu žiadali rozsudok súdu prvej inštancie ako správny potvrdiť. Poukázali na závery súdu prvej inštancie, ktoré považujú za vecne správne a v ktorých sa súd vyslovil, že na základe podanej žaloby nedôjde k odstráneniu stavu právnej neistoty medzi stranami sporu. Na takomto určení v zmysle vymedzených žalobných nárokov zo strany žalobcov nemôže byť daný naliehavý právny záujem. Správne súd prvej inštancie rozhodol aj o zamietnutí žaloby z dôvodu nedostatku vecnej legitímácie. Tvrdenia, že následne sa vec prejedná v dedičskom konaní neobstojí, keďže aj v dedičskom konaní sa musí rovnako skúmať okruh dedičov pôvodného vlastníka D. G..

4. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas a oprávnenou osobou (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP) bez nariadenia hlavného pojednávania (§ 378 ods. 1 v spojení s § 177 ods. 2 písm. c/ CSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu danom ust. § 379 a § 380 CSP, ktorý podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

5. Záver súdu prvej inštancie, ktorým zamietol žalobný návrh žalobcov z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení podľa § 137 písm. c/ CSP (v bodoch I., II., III. žaloby) ako aj z dôvodu nedostatku vecnej legitímácie na určení vlastníckeho práva (že do dedičstva po zomrelom D. G. patria žalované nehnuteľnosti - nárok vymedzený bodom IV. žaloby), je správny.

6. Odvolací súd sa plne stotožňuje s vyhodnotením skutkových okolností ako aj s vysloveným právnym záverom súdu prvej inštancie, na ktoré v dôvodoch svojho rozhodnutie poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Na zdôraznenie vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva, že právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. (keďže žaloba bola podaná do 30.06.2016) musí byť jej naliehavosť. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práv žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcov ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) je iná žaloba. Z hľadiska procesných podmienok uvedených v § 80 písm. c/ O.s.p. (a taktiež podľa § 137 písm. c/ CSP v znení účinnom od 01.07.2016) je nedôvodne uplatnený žalobný nárok vymedzený v bode I. žaloby o určenie (neplatnosti) podmienok vydaného osvedčenia na základe notárskej zápisnice č. N 298/2009, keďže súd podmienky osvedčenia nie je oprávnený na základe podanej určovacej žaloby preskúmať. K odstráneniu právnej neistoty nemôže dôjsť ani na základe rozsudku vo vzťahu k výrokom II. a III. (v spojitosti s výrokom IV.), pretože by právne postavenie strán sporu zostalo neistým, keďže navrátením do pôvodného vlastníctva (restitutio integrum) by nastal stav pôvodného pozemnoknižného, ako aj súčasne vedeného vlastníka D. G.. Správny je aj záver súdu prvej inštancie ohľadom nedostatku vecnej legitímácie účastníkov vo vzťahu k podanej žalobe vo výroku IV. Na doplnenie dôvodov rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva, že ak poručiteľ zanechal viac dedičov, prejavuje sa stav, aký tu vzniká v dobe od smrti poručiteľa až do vyporiadania dedičstva právoplatným uznesením súdu, taktiež v ich vzájomných vzťahoch k majetku patriacemu do dedičstva. Musí byť vzaté do úvahy, že vyporiadanie dedičov má síce účinky ku dňu smrti poručiteľa, avšak do vyporiadania právoplatným uznesením súdu nie je isté, ako budú ich práva a povinnosti k dedičstvu upravené. Uvedený „zvláštny“ vzťah dedičov k poručiteľovmu majetku má okrem iného za následok, že až do vyporiadania dedičstva právoplatným rozhodnutím súdu sú dedičia považovaní za vlastníkov celého majetku patriaceho do dedičstva (všetkých vecí a majetkových práv poručiteľa) a že z právnych úkonov týkajúcich sa vecí alebo majetkových práv patriacich do dedičstva sú oprávnení a povinní voči iným osobám spoločne a nerozdielne, pričom ich dedičský podiel vyjadruje mieru, akou sa navzájom podieľajú na týchto právach a povinnostiach. V sporoch s inými osobami týkajúcich sa vecí alebo majetkových práv patriacich do dedičstva sa uvedený vzťah dedičov k poručiteľovmu majetku prejaví tým, že majú postavenie núteného spoločenstva v zmysle § 78 CSP (do 30.06.2016 mali postavenie nerozlučných spoločníkov v zmysle § 91 ods. 2 O.s.p.), pretože ide o také práva a povinnosti, že sa rozhodnutie sporu musí vzťahovať na všetkých dedičov. Z výsledkov vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie ako aj z odvolania žalobcov proti rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že stranami sporu neboli všetci dedičia po nebohom D. G.. Preto v konaní na základe určovacej žaloby, že do dedičstva po nebohom D. G. patria žalované nehnuteľnosti, mali byť stranami sporu všetci tí, ktorí prichádzajú do úvahy ako dedičia po uvedenom poručiteľovi, čo v danom prípade na základe podanej žaloby zo strany žalobcov nebolo splnené.

7. Na základe uvedených skutočností, keďže súd prvej inštancie dôsledne posúdil podmienky podanej žaloby tak z hľadiska naliehavého právneho záujmu ako aj z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie strán sporu, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý žalobu žalobcov pre nenaplnenie vyššie

uvedených podmienok ako nedôvodnú zamietol, ako správny podľa § 387 ods. 1 O.s.p. v celom rozsahu potvrdil.

8. Odvolací súd v zmysle čl. 4 ods. 1 CSP nariadil vykonanie opravy rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým súd rozhodol o trovách konania úspešných žalovaných v rade 1/ až 3/, tak ako vyplýva aj z dôvodov rozsudku súdu prvej inštancie, pričom tento v písomnom vyhotovení rozsudku vo výroku II. nesprávne uviedol, že priznáva náhradu trov konania iba žalovaným v rade 1/ a 2/.

9. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a podľa pomeru úspechu strán v konaní priznal úspešným žalovaným proti žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

10. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodol v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)